T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/439
KARAR NO : 2017/4
KARAR TR : 20.02.2017

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N.Ş.N.
Vekili : Av. T. E.
Davalılar : 1- Seyhan İlçe Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. İ. S.
2- ASKİ Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. P. K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin 01 NS 990 plaka numaralı aracının motoruna, 18.09.2014 günü saat 16:30 civarında geçekleşen şiddetli yağış sonucu sokağın eğimli ve alçalıp yükselen tarzda çukur oluşturacak şekilde yapılması ve altyapı çalışmalarının ve kanalizasyon sisteminin yetersizliği nedeniyle sokakta oluşan su birikintisi içinden geçerken, su girmesinden dolayı aracında hasar ve değer kaybı meydana geldiği, aracının 2,5 ay serviste kaldığı, yolda mahsur kaldığı, iki buçuk ay aracı olmadığı için gerek iş gerek özel hayatı açısından zorluklar çektiğinden bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000,00 TL maddi ve 10.000,00 TL manevi tazminat ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idarelerden ASKİ Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekili savunma dilekçesinde dava konusu açısından görevli yargı yerinin adli yargı olduğunu ileri sürerek görev itirazında bulunmuştur.

ADANA 1. İDARE MAHKEMESİ: 21.1.2016 gün ve 2015/179 sayı ile, zararın kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında doğduğu nedeniyle idarenin hizmet kusuruna dayanılmış olması, zarara neden olduğu iddia edilen eylemin abone ilişkisi kapsamında da bulunmaması karşısında, olayda kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektireceği; bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2/1 -b maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu gerekçesiyle davalı ASKİ Genel Müdürlüğünün görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı ASKİ Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinde yapılan değişiklikle, karayollarında meydana gelen trafik kazalarından doğan sorumluluk davalarında araç işletenin bir kamu kuruluşu olması halinde bile davaya adli yargı yerinde bakılması gerekeceğinden, somut olaya ilişkin davanın da özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13 maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: Uğranıldığı ileri sürülen zarar, 2560 sayılı Kanun uyarınca kamu tüzel kişisi olarak kurulmuş olan ASKİ Genel Müdürlüğünün Kanunda belirlenmiş olan kamu hizmeti niteliği taşıyan alt yapı tesisini kurma ve işletme yetkisi kapsamında sunmuş olduğu hizmetin kötü işlemesi, hiç işlememesi ya da eksik işlemesi, bir başka anlatımla hizmet kusuru iddiasına dayandığından uyuşmazlığın görümü ve çözümünün idari yargının görevine girdiği sonucuna ulaşıldığı, bu nedenle 2247 sayılı Yasanın 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddinin uygun olacağı yönünde düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.02.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı ASKİ Genel Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2.maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 10.maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

I-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarelerin sorumluluk sahasında kalan yolda oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle

açılmıştır.

Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (ASKİ), Adana Büyükşehir Belediyesinin Su ve Kanalizasyon Hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek, 2560 sayılı kanun (2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 05.06.1986 tarihli 3305 sayılı kanunun 3.maddesi ile gelen Ek 4 ve 5. maddeleri yollaması ile bütün belediyelere ait su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlükleri için uygulanmaktadır.) ve bu kanunda değişiklik yapan 3009 sayılı kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere 3305 sayılı Kanun uyarınca 1996 yılında kurulmuş olup, 2560 sayılı Kanunun 3009 sayılı kanunla değişik 1.maddesinin 4.fikrası uyarınca kamu tüzel kişisidir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, 01 NS 990 plakalı aracının, 18/09/2014 tarihinde Seyhan Belediyesi sınırlarındaki Türkmenbaşı Bulvarında seyir halinde iken gerçekleşen aşırı yağışlar sebebiyle oluşan su birikintisinden geçerken motoruna su girmesinden dolayı araçta hasar ve değer kaybı oluştuğundan bahisle; maddi ve manevi zararın giderilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Her ne kadar Adana 1. İdare Mahkemesi görevlilik kararında; davaya konu zararın davalı idarelerin sorumluluk sınırları dahilindeki yolun ve kanalizasyonun yapımı, bakımı ve onarımı ile trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işler kapsamında olmak üzere, yağmur sularının tahliyesini sağlayacak altyapının oluşturulmaması ve gerekli önlemlerin alınmaması nedeni ile meydana gelmiş olmasını dikkate alarak davanın kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında kişilere verilen zararların giderilmesi kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirtmiş ise de ve davaya konu olayda hizmet kusuruna dayanılmış olduğu konusunda bir tereddüt bulunmasa da; 2918 Kanun'un gerekçesi, 2918 sayılı Kanun'un 110. Maddesinde herhangi bir ayrım yapılmaksızın bu kanunun uygulanmasından kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargı yerinde görüleceğinin düzenlenmiş olması ve Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda incelenen kararları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; aynı konuya ilişkin farklı yargı kollarında görülen davaların tek bir yargı kolunda toplanması ve bu şekilde içtihat birliğini ile usul ekonomisinin sağlanması amaçlandığı ve bu nedenle davaya konu uyuşmazlığın özel bir kanun olması nedeni ile öncelikli uygulanması gereken 2918 sayılı Yasa'nın 110. Maddesi çerçevesinde adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna ulaşılmakla; davada idari yargının görevli olduğu yolundaki Adana 1. İdare Mahkemesi kararı yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca yapılan başvurunun kabulü ile, davalı Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Adana 1.İdare Mahkemesi'nin 21.1.2016 gün ve E:2015/179 sayılı kararının, 2247 sayılı Kanunun 12.maddesi gereğince müracaatta bulunan Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü yönünden kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Adana 1. İdare Mahkemesince verilen 21.1.2016 gün ve E:2015/179 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ 2247 sayılı Kanunun 12.maddesi gereğince müracaatta bulunan Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü yönünden KALDIRILMASINA, 20.02.2017 gününde Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.20.02.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN